

Brian Bech Nielsens tale ved Aarhus Universitets årsfest

Taler

Brian Bech Nielsen
Rektor for Aarhus Universitet

Dato

13. september 2024

Sted

Aulaen på Ndr. Ringgade, Aarhus
Universitet

- 1 Kære minister, borgmester og bestyrelse,
Kære kolleger, studerende og samarbejdspartnere
- 5 **Jeg** vil også gerne byde jer alle rigtig hjerteligt velkommen her i aulaen til Aarhus
Universitets årsfest 2024.

En særlig velkomst til Uddannelses- og Forskningsminister Christina Egelund.
Det er meget værdsat, at du igen i år har fundet tiden til at deltage i vores årsfest.

10

Indledningsvist, så vil jeg tage jer med til et helt andet sted end vores smukke
Aula.

15

Vi skal ud forbi de *yderste* planeter i solsystemet: Uranus, Neptun, og forbi
dværgplaneten Pluto... og herfra skal vi *endnu* længere ud.
Vi skal helt derud, hvor brølet fra Solvinden er forstummet.
Og hvor den interstellare vind tager over.

20

Et sted derude blæser rumsonden Voyager 1 af sted med en ganske respektabel
fart på cirka 17 kilometer i sekundet, som ville bringer fartøjet herfra til
Hamburg på blot 40 sekunder.

25

Voyager var det første menneskeskabte objekt til at bryde ud af vores solsystem.
Den har været undervejs i 47 år.
Og foreløbig har den tilbagelagt 25 milliarder kilometer.

Det svarer rundt regnet til 946 milliarder kajakture hen over Universitetssøen...
hvilket unægtelig sætter vores egen årlige kapsejlds i perspektiv.

----- O -----

Når jeg har valgt at starte langt ude i verdensrummet, så er det *ikke* i søgen efter en passende parkeringsplads til kandidatreformen –
 35 skønt tanken da har strejft mig.

Nej, det er fordi Voyager-missionen siger noget om den rolle, universiteterne og videnskaben skal spille i vores samfund.
 Prøv at stille jer selv spørgsmålet: Hvorfor?
 40 *Hvorfor* er det egentlig, at Voyager flyver rundt derude i mørket milliarder af kilometer fra vores egen klode?

Efter min opfattelse, kan vi kun forklare det med *nysgerrighed og optimisme...* vores helt grundlæggende trang til at forstå så meget af verden og os selv, som vi
 45 *overhovedet* kan.
 Og vores ukuelige tro på, at **dét** at søge ny viden... **dét** bringer os *fremad*.

----- O -----

50 Hvis jeg skal komme med et lidt mere jordnært eksempel på den nysgerrighed og optimisme, jeg taler om... ja, så slå et smut ud i Universitetsparken her bagved mig...

55 *I dag* er vores studerende i festhumør og afholder Danmarks største fredagsbar og idrætsdag.

Men helt grundlæggende, så er de alle søgt til universitetet, fordi de har et ønske om at *forstå mere af verden og om sig selv*.
 60 Fordi **dé** ved, at *viden* nytter.
 At **viden** bringer os *fremad*. Som individer – og som samfund.

Den overbevisning... og **det** håb, gør vi alle klogt i at holde fast ved.

65 For når vi kigger rundt i verden, så findes der rigeligt med grunde til at være bekymret.

Klimaforandringerne sætter et større og større negativt aftryk på vores planet.

70 Forfærdelige krige raser i Ukraine, Gaza og Sudan.

Og i resten af Europa, vores eget smørhul, er demokratierne under pres –
internt og fra de politiske udviklinger i øst, i syd, og måske endda også i vest.

De nye konfliktlinjer har ført til, at vi bygger flere og flere mure – både i den
75 virtuelle og den fysiske verden.

Det rammer også her på universiteterne... hvor termer som *spionage* og *utilsigtet videnoverførsel* har sneget sig ind i vores fælles ordbog – og i vores fælles dagligdag.

80 Fremover skal vi være meget mere varsomme, når vi rejser... når vi samarbejder internationalt... og når vi ansætter nye medarbejdere.

Aarhus Universitet lever selvfølgelig op til de krav, som staten og efterretningstjenesterne stiller til os.

85 Men jeg vil ikke lægge skjul på, at det er ud fra nødvendighedens logik og med tungt hjerte, at vi indskrænker grundlæggende akademiske idealer om fri udveksling af viden og talent.

Videnskaben er funderet på – og fungerer bedst – i åbenhed og samarbejde. Ikke i krig, frygt og mistro.

90

Men heldigvis, så bærer videnskaben i sin kerne et indbygget håb for fremtiden.

Viden nytter!

Viden bringer os *fremad*.

Netop derfor er det vigtigt, at vi trods tidernes ugunst holder fast i
95 *nysgerrigheden, optimismen* og gerne en grad af *idealisme* parret med sund *realisme*.

I stedet for at sande til i bekymringer og forfalde til defensiv tænkning, så skal vi turde tænke **offensivt**.

100 For vores egen skyld – men især for de kommende generationers skyld

Det har unægtelig gennem mange år været udfordrende for universiteterne at agere **offensivt** samtidig med, at vi som kuglen i en pinball-maskine hastigt er blevet skudt rundt i forskellige retninger af diverse reformtiltag.

105

Kandidatreformen er blot den seneste i rækken.

Og tag ikke fejl – implementeringen af den bliver en herkulisk manøvre.
Vi respekterer intentionerne i den politiske aftale.

110 Vi løser efter bedste evne de opgaver, vi bliver pålagt – også når de gør ondt.

Men vi er også forpligtet til at påpege manglende overensstemmelse mellem
politiske intentioner og hvad der er muligt, inden for de givne rammer.

115 Vi ser positivt på nye fleksible erhvervskandidatuddannelser, men det ser altså
svært ud inden for reformøkonomiens rammer.

Det ville **virkeligt** være hjælpsomt at få løsnet rammerne her.

Med reformen får universiteterne også mulighed for at optage flere

120 **internationale kandidatstuderende.**

Se **dét** er et offensivt tiltag.....

Og **dét** er en betydelig gevinst for Danmark.

Men vi skal gå endnu videre og åbne op for flere studiepladser til

internationale bachelorstuderende – ekstra studiepladser udover loftet

125 defineret i den nye sektordimensionering.

Bachelorstuderende får en længerevarende tilknytning til Danmark og det giver
bedre muligheder for efterfølgende fastholdelse på vores arbejdsmarked.

----- o -----

130

Inden afslutningen af min tale, vil jeg gerne takke vores bestyrelsesformand
Birgitte Nauntofte og resten af bestyrelsen for et rigtigt godt samarbejde i det
forgangne år.

135 Vi sætter meget stor pris på jeres feedback og fuldtone opbakning til dette
fantastiske universitet og til os i universitetsledelsen.

----- o -----

Vi er stolte af vores indsats på Aarhus Universitet.

140 Og med god grund.

Vi og de andre universiteter gør en kæmpe forskel for mange enkeltpersoner og
vi bidrager med **viden, tyngde og kvalitet** til hele det danske samfund.

Jeg kan næsten høre jer tænke – Står du ikke og praler rektor.

145 Jo det gør jeg!

For det fortjener vores medarbejdere og studerende
De fortjener al den anerkendelse og tak de kan få –

150 Kære medarbejdere – videnskabelige såvel som de teknisk-administrative og
kære studerende.

Tusind tak for jeres indsats i det forgangne år.

Det er **jer**, der former universitetet.

Det er **jer** der leverer den nysgerrighed og den vilje til viden, som driver os
155 fremad... om ikke i *helt* samme tempo som Voyager, så i hvert fald tæt på.

----- o -----

Der er i øvrigt en detalje om Voyager, som jeg ikke fik nævnt i starten.

160 Man forventer nemlig, at sonden løber tør for energi inden for de næste par år.

Det kan jeg godt love – **det** bliver *ikke* tilfældet for Aarhus Universitet.

Nysgerrighed er vores vigtigste energikilde, og **den** løber vi aldrig tør for.

Vi vil fortsat være på jagt efter ny viden... både ude i verdensrummet, dybt inde i
165 de menneskelige celler, i vores historie og litteratur, såvel som i juraen,
fødevareteknologien og i resten af vores faglige palette.

Det er sådan, vi bringer både samfundet og Aarhus Universitet *fremad*.

170 Jeg har nu den store fornøjelse at overlade talerstolen til vores minister Christina
Egelund som bliver efterfulgt af en af vores dygtige studerende Karen Porskrog
Boisen.

Tak for jeres opmærksomhed. Kære minister, ordet er dit.

175

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

180

Tags

Festtale

Relateret

Birgitte Nauntoftes tale ved Aarhus Universitets årsfest
13. september 2024

Christina Egelunds tale ved Aarhus Universitets årsfest
13. september 2024

Karen Porskrog Boisens tale ved Aarhus Universitets årsfest
13. september 2024

190

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/brian-bech-nielsens-tale-ved-aarhus-universitets-arsfest-2024>

195

200

205

210

215

220